

GAZETA TRANSILVANIA

2317
On. Biblioteca Universității (2 exempl.)
SIBIU

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTTE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif

Nr. 60 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

6 August 1942

Anul 105

Bietul Danielopol

de V. Branisce

Vieța are întorsături năstrușnice. Fără să fii vinovat îți joacă uneori feste curioase. Așa a pățit-o mai zilele trecute bietul Danielopol. Zic eu bietul, dar mai bine i-aș zice fericitul, pentru că amicul Danielopol de mult e oale și ulcele. De acolo, din lumea dreptilor, poate va privi încrunțat la cei care îi tulbură odihna.

Pe vremuri, sunt cam mulțșori ani de atunci, Danielopol locuia la marginea Bucureștilor, lângă vamă. Acestea se petreceau pe timpul ocupației rusești. Omul — român bun și naționalist zelos — voia să se afirme și el, atât cât îi îngăduiau mijloacele și mai ales, cât putea să o facă din cauza măsurilor despotice interne, care oprimbau cu înverșunare orice manifestare naționalistă. Pe atunci cei mai de seamă bărbați de stat români luaseră toiagul pribegiei. Exilat, cu dorul patriei în suflet, Bălcescu scria cele mai însuflețite pagini, mistuit de dogoarea unei boli necruțătoare. Frații Golești străbăteau lumea în lung și lat dela Brussa până la Atlantic. Alecsandri aduna material pentru sfânta cauză a unirii. Sufletul românesc fusese isgonit din granițele țării.

În aceste împrejurări, cu îngrădiri și restricții la tot pasul, Danielopol și-a luat inima în dinți și într-o zi a scris o caldă scrisoare lui Iacob Mureșianu, directorul „Gazetei Transilvaniei”.

După ce îi zugrăvește situația internă, arătându-i că stăpânirea rusească oprește acest ziar naționalist, el se oferă să răspândească pe ascuns gazeta în București. Și anume, el cere ca Iacob Mureșianu să încredințeze numerele ziarului căraușilor prahoveni, iar aceștia i le vor aduce lui.

[Aceeși scrisoare mai relatează interesante amănunte despre activitatea lui Carcalechi și despre soarta tiparniței lui Heliade Rădulescu.

Serisă în 1851, scrisoarea a fost păstrată în arhiva familiei Mureșianu și a văzut lumina zilei datorită d-lui A. A. Mureșianu]

Rostul României

de I. Bozdog

Pe măsura desfășurării marii ofensive împotriva comunismului și cu cât distrugerea lui devine mai evidentă și mai apropiată, numele țării noastre se rostește tot mai des de către toate cercurile politice ale lumii.

Articole lungi, documentare, scrise de către cei mai buni cunoscători ai problemelor internaționale se ocupă de viitoarea fizionomie și echilibrul politic al Europei de mânc și toți, fără deosebire, atribue țării noastre unul dintre cele mai esențiale roluri de conducere.

Presă spaniolă din zilele trecute constată rolul decisiv ce-l are România în distrugerea comunismului. În afară de enormele sacrificii în vieți omenești și bunuri materiale, România este cea mai importantă piedecă și în viitor pentru stăvilirea colosului slav și a hoardelor asiatice, care de veacuri năzuiesc să cutopească pământul Europei. Spania a simțit poate și mai săngeros decât noi, decât Finlanda și Statele Baltice ce înseamnă dominația comunismului și dreptatea socială proletară.

Aceleași măgulitoare constatări le face pentru noi și întreaga presă germană și italiană care în faptele de arme ale României nu constată numai cel mai devotat, hotărât și viteaz aliat, ci, acestuia îi recunosc un rol precumpănitor și în luptele pentru înfrângerea primejdiei comune a omenirii și rostul de primapaznic al creștinătății și al civilizației europene.

Comunicatele militare nu vorbesc numai de eroismul soldatului nostru ci de mari fapte de strategie și totale biruințe, câștigate pretutindeni unde soldații noștri sunt prezenți. După faptele de arme strălucite din Crimeea, acum baionetele românești alături de cele germane și aliate sfarmă și curățesc regiunea Donului, iar o parte a lor bat cu înverșunare porțile Caucazului.

Atât publiciștii germani și italieni cât și reprezentanții politici ai acestor două mari puteri prietene și aliate vorbesc cu mândrie și încredere de rolul germanismului și romanismului în viitoarea orânduire europeană și fixează importantul rol ce-l va juca în viitorul apropiat de pace România ca stâlp de razim și echilibru european în Sud-Est.

Nu numai luptele și jertfele comune de azi îndreptătesc toate nădejdiile de dreptate și onoare pentru țara noastră ci — spun aceleași cercuri politice — însăși fericita așezare geografică a României îi rezervă rolul preponderant în arcul carpatic și bazinul dunărean de viitor razim sigur al păcii de mâne.

Cercurile politice franceze privesc nu numai cu vechea și neschimbata lor simpatie spre viitorul României, dar, ele susțin aceeași veche încredere în puterea de factor de echilibru ce va reveni țării noastre în configurația Europei de mâne.

Aceeși dragoste și încredere neclintită din partea vechii prietene Turcia, Slovacia și Croația, care sunt și mândre de alianța ce o avem cu ele și încrezătoare în prietenia noastră.

Chiar puterile adversare nouă recunosc marele rol ce-l jucăm și singura lor dorință ar fi ca armatele noastre azi să se oprească din mers, la margi-nile hotarelor etnice.

Noi suntem însă și azi ca și ieri aliați leali și ne facem datoria așteptând aceeași leialitate.

Scopul urmărit însă de noi este distrugerea completă a celui mai primejdios dușman al nostru de azi și mâne, sub scutul și svârcolirile căruia au fost posibile și în trecut și ar fi po-

Continuare în pagina 3-a

HORIA TECULESCU

Populația românească din văile, satele și cătunele Târnavei mari a îmbrăcat azi haină de do-liu. Pe frontispiciul liceului de băieți din Sighișoara a încremenit drapelul negru, colegii profesori și scumpului elevi veghează la căpătâiul bunului și neuitatului coleg și părinte: Horia Teculescu.

„Astra”, altarul de sfântă duhovnicie, al cărui mare preot slujitor i-a fost adormitul, resimte greu pierderea acestei energii creatoare și în veșnică trepidare spre mai bine, spre mai folositor.

O viață tânără, împodobită cu succesele și roadele celor mai îmbelșugate și lungi cariere, s'a frânt în apropierea culmii.

Lui Horia Teculescu soarta nu i-a permis să urce până la punctul culminant al vârstei, unde să fi adastat un timp, să-și orânduiască tezaurul bogat al minții, pe care să-l dapene și așeze în slove alese și măiestrite cum știa el să scrie și să le lase scumpă moștenire neamului pe care l-a iubit pătimaș.

Golul ce rămâne în urma lui se va resimți și pe terenul hărniciei lui iscoditoare de manografist al comorilor culturale și oamenilor de valoare ai Brașovului, și pe terenul cercetărilor și înfăptuirilor sociale și culturale.

Despre activitatea literară și culturală se va scrie mult și din comorile adunate de el se vor adăpa mulți.

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIAI”

Crucea dela Sofiewka

„Frau Luna” — Poșta pe front

de Lt. rez. Ion Colan

Unde să te scriu dimineață de 23 Aprilie?

N'a plouat, deși cerul mobilizează toți norii Mării de Azov și-ai Mării Negre, fără intenția de a-i concentra. Bătuți de vânturi — Doamne! vânturile Stepei Nogai și ale Crimeii! — au alergat de colo-colo. A tunat și-a fulgerat în zări, spre răsărit, dar nu din pricina norilor.

Neobișnuită agitație în cantonament.

— Auzi, Trică, o venit cinematograful. Mergi?

— Merg, da n'am scos bilet.
— Prost ești mă! Asta-i pă gratis.

Un cinematograful german „de front” a sosit de azi dimineață în autocamioane. Instalată în dormitorul Companiei a 6-a — o sală mărișoară dintr'o casă părăsită, fără uși, fără geamuri — distrează „publicul”, repartizat în serii de câte o Companie. Iar cum în sală

nu încap, comod, decât cel mult 100 de spectatori, prima serie de vreo două sute, instalată turcește, pe brânci, în genunchi sau cum i-a venit mai la socoteală ostașului, transpiră ca în camera cu aer supraîncălzit a Băilor Eforiei.

Ce-are-a-face! E cinematograful și „Frau Luna” e un film. Fumează toată lumea, ca în cinematografele franțuzești, cămășile s'au lipit de trupurile înghesuite, dar unul nu se mișcă. Rar, câte un gradat „cu termen redus”, om subțire, renunță la distracție, circumscriindu-și părerea:

— Hai, mă, afară, că leașin!

*

Poșta!

Cine n'a fost pe front, nu știe

CITII

Gazeta Transilvaniei

INSTANTANEE**Poezie
și proză**

Era în anii primi după războiul mondial când însemna un adevărat supliciu să călătorești cu trenul. Și era iarnă. Mă îndreptam spre Cluj cu acceleratul. În compartimentul de cl. I al trenului era întuneric beznă. Și-un frig îngrozitor. Prin geamul vagonului, bătut cu scânduri, se strecurau fulgi de omăt și miros greu de fum. Caloriferul nu funcționa. Va să zică nici lumină, nici căldură, nimic din ce-a lăsat Dumnezeu oamenilor bun și plăcut.

Intr'un fotoliu cu îmbrăcămintea spintecată, din care spânzurau câlții murdari, mă cuibărisem cum putui mai bine și nu îndrăzneau să mă clintesc de groaza frigului.

La un moment dat un domn deschise ușa, un bărbat voinic de 50-60 de ani, stacojiu la față și pântecos. În mână ținea o lumânare aprinsă. Mă agrăi pe ungherește, rugându-mă să trec în compartimentul vecin că e numai el și cu'n prieten și povestind se scurge vremea mai ușor. I-am mulțumit spunându-i că cel puțin deocamdată prefer să rămân singură. A plecat. Câteva minute am și avut pace. Dar apoi se ivi din nou, de data asta și mai stăruitor. Imi vorbi românește — era și el român — mă asigură că-i om de treabă, că nu vrea să mă vadă stând singură în compartimentul acela înghețat, că ei au vin și prăjituri etc.

M'am dus. Cum intrai m'a isbit duhoarea de vin ca dintr'o crăsmă. Pe masă o sticlă și un pahar. Prietenul de care amintise stătea încrăcit în colțul divanului și nu scotea o vorbă. Mi se păru că s'a uitat la mine cu oarecare milă. Am înțeles apoi de ce. Eu eram victima care-i luase locul, căci bătrânul avea o mâncărime de limbă cum nu văzusem în viața mea. Amicul său se eputzase. Stors complet de orice vlagă, stătea nenorocitul în colțul lui acolo, parcă nici gândi nu mai putea. Il prinsese la Copșa-Mică îl urcase cu sila în tren, deși aveau drumuri opuse.

După ce l-a dat gata amețindu-l de cap, s'a pornit apoi cu lumânarea prin compartimente să-și caute alt tovarăș de vorbă. Și m'a găsit pe mine. Dela Câmpia Turdei până la Cuj m'a ținut tot în poezii. Aveam — vezi Doamne — afinități. Mărturisesc că n'am încercat cândva un chin mai cumplit, decât văzând pe acest negustor angrosist pălmuind ărmana muză. O pălmuia pe amândoi obraji. Am ajuns la Cluj c'o migrenă turbată. Din fericire nu l-am mai întâlnit.

Intr'una din zilele acestea citii necrologul bietului om și mi-adusei aminte că i-am fost promis să scriu ceva despre talentul său poetic. Iată o fac acum.

Ecat. Pitiș.

Timoteiu Cipariu, gazetar

de Șt. Manclulea

— Urmare. —

„Esecelență!

Subscrisul determinându-se a începe cu 1 Ianuarie 1867, (o foaie curat literară, sub titlul „Archiv pentru filologie și istorie“ are onoarea în aceluși alături „programa“ aceluia publicândă ca „Anunț“, de prenumerațiune, adăugând că aparițiunea se va data din Blaj, însă locul tipăririi va fi sau Blajul, în tipografia Seminarială, sau Sibiuul la S. Filtsch, și a ruga cu toată umilinta să aveți înalta bunătate, de a-i aplicada concesiunea prescrisă prin legi.

T. Cipariu, redactor“

Programul revistei este cuprins în următorul:

„Anunț literar

Subscrisul determinându-se a pune în lucrare propusul său arătat Onoratei Asociațiunii transilvane, prin scrisoarea sa din 1 Martie a. c. și declarat mai pe larg în a doua ședință a Adunării generale ale aceleiași în 29 Aug. tot a. c. de a eda sub răspunzătatea sa o foaie filologică istorică, are onoarea a anunța că Nrul 1 va ieși nesmintit la 1 Ianuarie vechiu 1867, sub titlul:

„Archiva pentru filologie și istorie“

și va continua ieșind de câte două ori pe lună, la 1 și la 15 ale fiecăreia, în câte 1 sau două coale 4°, mare.

Prețul abonamentului pe un an întreg, prin poștă e de 3 fl. val. a. trimiși franco sub adresa:

La redacțiunea Archivului — în Blaj

Redacțiunea invită pe On. public român la prenumerațiune cât se poate mai curând, cu atât mai mult, căci [e] decisă cu 5 zile înainte de apariția Nrului 1, a defige definitiv numărul exemplarelor pe anul 1867, — și totodată pe toți contrații, care se ocupă serios cu studiile filologice și istorice, a ne onora cu corespondențe de genul acesta.

Mai pe larg despre argumentul acestei foi periodice, se va scrie în nr 1, ca program.

Corespondențele se cer francate pentrucă la început nu ne e cu puțință a ne lăsa în spese nerestrânse.

Jurnalele politice și literare sunt rugate, cu toată onoarea, a ne publica acest „Anunț“ în unul din nr-ii mai de aproape, — oferindu-ne și din parte-ne asemenea servicii reciproce.

Blaj 1 Dec. (nou) 1866

T. Cipariu, m. pr.

O nouă scrisoare a consilierului Maior, îi dă de veste lui T. Cipariu, greutățile ridicate de organele guver-

nului în calea aprobării cerute pentru „Archiv“.

„Cluj 4 Dec. 1866

Reverendissime Domine!

Înainte de toate vin ca să Vă exprim mulțumita mea cea mai cordială pentru patroniciul și știrea cea mai plăcută, ce ați avut bunătatea a mi-o comunica prin prețuita epistolă din 27 Noembrie. În privința concesiunii pentru foaia literară am vorbit ieri cu Kirchner, și mi-a zis că guvernul s'a acățat în aceea, că nu a fost alăturat lângă petițiune, programul despre conținutul foaiei. Prin urmare și se va cere și programul, sau dacă nu și-se va cere atunci, alături programul și trimite petițiunea îndărăpt.

Afară de acestea după legea de presă, e de lipsă ca să fie indicată în petițiune și tipografia unde se va tipări foaia, și dacă nu va fi tipografie în loc ci în altă cetate, atunci e de lipsă concesiune dela Maiestate.

Prin urmare ar fi bine dacă te-ai putea înțelege cu directorul tipografiei din Blaj, ca să se tipărească foaia în Blaj, fiindcă atunci nu ar mai fi de lipsă ca să se ceară concesiune dela împăratul.

Tot așa a pățit și Obert cu foaia lui școlastică, fiindcă se tipărește în Sibiu, prin urmare și pentru el, s'a cerut concesiune dela Maiestatea.

În urmă e de lipsă ca să fie indicat și prețul abonamentului. Acestea toate mi le-a spus Kirchner că sunt de lipsă și eu îmi țin de datorință a țile comunica, ca să știi ce să faci dacă-ți va veni petițiunea îndărăpt.

După suplinirea acestor defecte, nu va mai fi nicio piedecă în privința concesiunii. Așa mi-a spus el.

Năsăudenii încă voesc să dea foaie școlastică sub nume de „Magazin școlastic“ în broșure de câte 3 coale de 10 ori pe an, cu un preț de 4 fl.

Am cerut concesiune fiindcă ieșea mai puțin decât odată pe lună. Ei vor tipări broșurile în Bistrița.

Dacă nu ați auzit încă până acum vin să vă spun că un profesor dela gimnaziul catolic de aici a bătut pe doi copii, cu câte 150 corbace. Tot Clujul s'a revoltat. Copiii sunt de tot zdrobiți. De unul e temere că va muri. Profesorul e delăturat și dat în mâna criminalului.

Pe lângă acestea și pe lângă esprimarea stimei mele celei mai cordiale, am onoarea a rămânea

al Măriei Tale
Maior“.

— Va urma. —

Doamna Victoria Teculescu cu fiii Gelu și Radu, cu sfâșietoare durere anunță trecerea din viață a prea bunului lor soț și părinte

HORIA TECULESCU

în vârstă de 45 ani

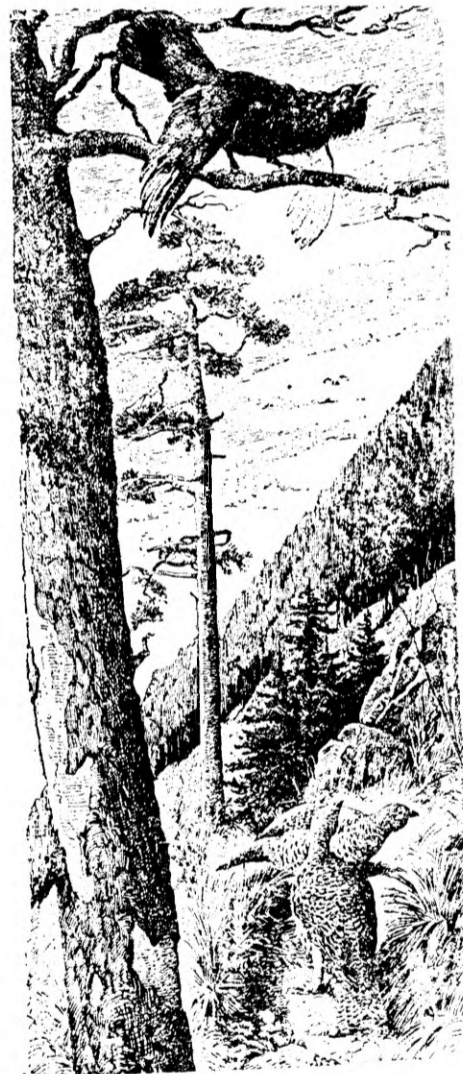
director de liceu, cavaler al ordinului Steaua și Coroana României

în ziua de 2 August 1942, după o lungă și chinuitoare suferință.

Inhumarea rămășițelor pământești va avea loc la Sighișoara, în ziua de Miercuri 5 August 1942, orele 3 după masă.

Odihnească în pace marele și nobilul său suflet.

Căutăm soferi pentru camioane Diesel. — Prezentări la Soc. Derubau Brașov str. Regele Carol No. 19 — Telefon 3892.

**Cocoș de munte
din părțile Rodnei**

ce însemnează „scrisoarea de-acasă“.

Știu, am așteptat și noi scrisoarea părinților când ne-au lăsat singuri la școlile „ale mari din Brașov“. Ați așteptat mulți scrisul de-acasă, în anii milităriei. Și fiecare știm ce însemnează răvașul de dragoste care nu mai vine.

Nimic însă nu se aseamănă cu așteptatul scrisorilor pe front, cu bucuria pe care-o revarsă în suflete, cu durata acestei bucurii. O iei, o cercetezi pe toate părțile, o citești întâi la repezeală, pe nerăsuflăte, la doi pași de cel care țea dat-o; pe urmă te duci la tine în cort sau în adăpost și-o mai citești odată, în tihnă, fiecare rând de două ori, fiecare rând silabisit, ca nu cumva să rămână gând pus în scris, neînțeles întreg de tine.

Și nu te despartă de scrisoarea asta, până nu vine alta. O duci cu tine pe drumuri defundate, o udă ploile, te-arunci cu ea cu tot în groapă, ca să scapi de explozia obuzelor, dormi cu ea, te scoli cu ea. De-abia când vine alta, o pui frumos în lada de campanie, peste altele, ca în zile de liniște să le recitești pe toate din nou, repetând lectura ori de câte ori simți nevoia unui razim sufletului tău răvășit.

„Corespondența particulară“ este adusă dela Regiment de către agenți, odată cu cea „oficială“.

— Tâlvane, vezi nu uita scrisorile.

— Se poate, Dom'le Locotenent?!

Când spune Tâlvane așa, însemnează că „nu să există“ uitare.

— Mă, Surdule, adu-mi și mie ceva.

— Eu ți-aduc dacă nu te-o fi năpustit Veta.

Lazăr Fieraru, țigan șmecher din Peștera Severinului, se simte obligat să intervie cu precizuni intime:

— Bine de mine că am două; când la una-i întepenește deștila la scris, mă dragostește ailantă.

Și râde cu toată gura, arătându-și dinții de sifel pe care nu i-a șurluit niciodată cu pastă de dinți „Nivea“.

— (Va urma) —

Tipografia „ASTRA“ Brașov
caută

2 mașini de cules Linotyp

Recunoaștere

Când cu ispite iarăși mă impresuri,
Cuvântule, abia șoptit în joacă,
Indemnuri neștiute mă provoacă
La cântarea altor înfelesuri.

Știu, peste neasemuita cloacă,
Arunci alb vâl, meșteșugite dresuri,
Și îmi înlături vechile eresuri
Ca vântul o ușoară promoroacă.

Intotdeauna fără de pereche
Deși aceeași, alta mi se pare
Că îmi răsună veșnic în urechi

Melodiarea ta, tulburătoare,
Dar, ca pe-o cunoștință foarte veche,
Eu tot te recunosc, în fi care.

Aurel Marin

+ Horia Teculescu

— Continuare din pag. 1-a —

Ținutul întreg al Târnavelor multă vreme nu va cunoaște încă o energie și un nesațiu de muncă pentru binele obștesc cum a fost a lui *H. Teculescu*.

Pe oriunde a trecut a înfăptuit și a lăsat urme vizibile, eternizate în monumente, plăci comemorative, case culturale și biblioteci populare închinare toate scumpei lui societăți „Astra” în care și-a făcut ucenicia ca copil, a muncit și sucombat ca bărbat.

Liceul pe care l-a organizat și condus este o frumoasă carte de vizită a spiritului de organizare românesc într'un oraș cu o cultură și școli multisekulare.

Activitatea lui de publicist și scriitor este rodul cercetărilor laborioase expuse cu eleganță, modestie și onestitate autoritară.

În *Horia Teculescu* „Astra” a pierdut unul dintre pilonii ei puternici.

Școala un model de profesor-părinte, familia reazimul ei scump, prietenii o comoară de viociune, spiritualitate și om de caracter, iar presa românească un adevărat maestru al gândirii și stilului.

Inima lui de bun român a stors toată seva trupului firav, măcinat de ani de zile de o nemiloasă boală și a înfruntat toate rozăturile ei cu seninătate, lăsând toată vloga lui lumii de gândire românești.

În fața mormântului deschis plecăm steagul nostru îndoliat.

Dormi în pace drag camarad de muncă.

G. Tr.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei”

Cărți bune.

August von Dorwagen

Contabilitatea plugarului.

Zicala românească prin care se afirmă că „truda fără socoteală nu-i de nici un folos” este un principiu care cunoaște o valabilitate nelegată de timp și nici de spațiu.

„Răul — cum subliniază autorul contabilității plugarului — nu se înlătură numai cu munca, ci mai ales cu chibzuință și bună judecată, iar binele se poate apropia numai prin muncă chibzuită făcută cu bună socoteală.”

Maxima populară cunoaște aceeași valabilitate și pentru activitățile întreprinse în sânul societăților sau al altor colectivități, fiindcă orice întreprindere nu se poate începe sau termina decât numai cu socoteală — fie că acele activități sunt datorite unei singure persoane sau la mai multe.

Pe linia aceasta prin urmare trebuie să se încadreze activitatea celui din urmă gospodar sătesc.

„Plugarul poate să-și dea toată osteneala, scoțând o marfă bună și curată, dar dacă nu știe să chibzuiască sau să vândă marfa produsă la un timp oportun, sau cumpărătorului indicat, munca lui poate să nu fie bine răsplătită și atunci iarăși nu se poate spune că aceasta s'ar datori rezultatului culturii, când greșeala este a desfacerii. Căci una este să cultivi și alta să vinzi produsele.”

Prin urmare, buna chibzuință concretizată în buna contabilitate este tot atât de importantă ca și munca pe care fiecare din noi o depunem sau ca însăși buna lucrare a pământului ce revine plugarului.

Dacă până în prezent în câmpul contabilității generale, s'au scris multe lucrări de importanță indiscutabilă, în câmpul contabilității plugarului manifestările au fost destul de izolate și sfoase.

D-l August Dorwagen, care ne-a prezentat „contabilitatea plugarului”, este un cunoscut specialist în materie contabilă. D-sa garantează acest lucru cu o întinsă activitate depusă, atât pe tărâm teoretic, cât și pe tărâm practic, în calitate sa de fost director al contabilității din administrația domeniilor coroanei.

Recomandăm lucrarea d-sale, având în vedere și faptul că ea fiind citită și răspândită până în cele mai îndepărtate colțuri de țară, va ușura nu numai asigurarea producției și repartiției bunurilor sătești, dar prin crearea unei statistici agricole uniforme, ca o consecință directă a unei contabilități agricole științifice organizată, ea va înlesni și progresul administrației noastre.

Din lumea largă

Cel mai vechiu ziar tipărit.

În urma însărcinării primite din partea Federației științifice a presei germane, cinci specialiști și-au dat părerea lor asupra problemei locului unde s'a tipărit cel mai vechiu ziar german. După cercetări minuțioase cei cinci specialiști au ajuns la concluzia că Wolfenbüttel (lângă Braunschweig) este orașul unde a apărut cel mai vechiu ziar tipărit. În cursul cercetărilor, unul dintre membrii comisiei a dat în arhiva orașului Wolfenbüttel de o tipăritură intitulată „Aviso”. Aceasta este primul număr al ziarului „Aviso”. Pe prima pagină este tipărit numele editorului: „Gedruckt Wolfenbüttel durch Julius Adolphum Söhne 1608”, adică „tipărit la Wolfenbüttel de Julius Adolphum Fil, 1608”.

Prima poștă aeronică.

În anul 1912, pe aeroportul Euler dela Frankfurt-Niederrad, s'a încărcat pentru prima oară în avionul Euler „Câine galben” un sac cu poștă. Locotenentul von Hiddessen a pilotat aparatul și a dus poșta în mai puțin de un sfert de oră la Darmstadt pe nisipul din Griesheim, unde l-au întâmpinat Marele Duce Ernst Ludwig și soția acestuia. Dela Darmstadt s'au continuat la Worms, Mainz, Wiesbaden și înapoi la Frankfurt. Astfel colecționarii de mărci poștale și-au putut completa albumul cu prima marcă poștală aeronică oficială. Abia după câțiva ani au urmat sboruri cu poșta în Anglia. Iar astăzi poșta aeronică este ceva dela sine înțeles, existând în toate țările și fiind aproape indispensabilă.

Primăria Municipiului Brașov

No. 21.097—1942.

Serv. Arh. Ist. și Cult.

Noi, Primarul Municipiului Brașov, în urma adresei Academiei Române prin care se propune a se da unei străzi din localitate numele marelui om de știință Nicolae Teclu, originar din Brașov și în virtutea drepturilor conferite prin articolul 15 din Legea Administrativă aducem următoarea

DECIZIUNE

I. Se schimbă numirea actualei străzi Fântâna Roșie, din cartierul Scheiu, situată între Str. Constantin Vodă Brâncoveanu și Str. Episcopul Popazu, în aceea de *Str. Nicolae Teclu*.

II. Serviciul Tehnic este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni și îndrumat a schimba neîntârziat actuala tabelă indicatoare cu alta care va avea următoarea inscripție:

STRADA NICOLAE TECLU (1839—1916)

om de știință român, născut la Brașov, executată cu litere negre pe fond alb.

III. Prezenta Decizie se comunică d-lui Secretar General, Serviciului Tehnic al Municipiului, Serv. Arhivei Istoric și Cultural, Serv. Stării Civile și Serv. Economic al Municipiului, Oficiului Poștal Local, Prefecturii de Județ și Regiei Întreprinderilor Publice ale Municipiului Brașov.

Brașov, la 15 Iulie 1942.

Primar,
Dr. N. G. V. Gologan

Secretar General,
Dr. V. Voicu

Șeful Serviciului:
Dr. C. Sassu

Citiți cel mai vechiu ziar
„Gazeta Transilvaniei”

Primăria comunei Codlea Jud. Brașov

Nr. 3113.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală, că primăria comunei Codlea dă în arendă pe un timp de 3^{1/2} ani, cu începere din 1 Octomvrie 1942 prin licitație publică cu oferte închise și sigilate — potrivit art. 88—110 din L. C. P. și Normele generale pentru ținerea licitațiilor la administrațiile publice — cariera de piatră „Piatra Craiului”.

Licitația publică se va ține în ziua de 1 Septemvrie 1942, ora 10 a. m. în localul primăriei comunei Codlea.

Prețul de strigare: 200 m. c. piatră brută loco carieră și lei 25.000 în numerar, — de fiecare an de arendare.

Garanția provizorie lei 15.000, iar cea definitivă lei 30.000.

Supraoferte nu se primesc.

Caietul de sarcini, care cuprinde toate condițiunile de arendare, se poate vedea în biroul primăriei în timpul orelor oficiale.

În cazul, că licitația nu va da rezultat satisfăcător se va ține o nouă licitație în ziua de 12 Septemvrie 1942, ora 10 a. m. în aceleași condițiuni.

Primar,

G. Göbel

Notar,

I. Magda

Regia Publică Comercială a Întreprinderilor Municipiului Brașov

No. 1896/1942

Publicațiune

Se aduce la cunoștința proprietarilor de imobile situate pe teritoriul Municipiului Brașov, că, începând cu 1 August 1942 se va face o verificare de către organele Regiei Întreprinderilor Municipiului Brașov, a tuturor imobilelor, pentru a se putea stabili cât mai exact taxele pentru serviciile prestate de apă, canal și salubritate.

Având în vedere că această lucrare se face în interesul public, rugăm pe D-nii abonați a da tot concursul delegaților Regiei semnând polițele de abonament pentru realitatea celor constatate.

Brașov la 3 August 1942

Direcțiunea

Primăria comunei Feldioara jud. Brașov

No. 1647/1942.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală, că primăria comunală Feldioara, jud. Brașov, ține în ziua de 22 August 1942, următoarele licitații publice:

La ora 9 vânzarea parchetului din 1941/42 „Sub Cetate” compus din 193 buc. stejari de construcție și 117 buc. fag în picioare.

La ora 10 vânzarea parchetului din 1941/42 „Dumbravă” compus din 280 buc. stejar de construcție.

Licitațiile se vor ține în localul primăriei comunei Feldioara, cu respectarea dispozițiilor legale cu oferte închise și sigilate.

Licitanții vor depune garanție de 10% din prețul oferit, în numerar sau în efecte de stat.

Condițiunile de licitație se pot vedea la Ocolul Silvic Brașov, sau la primăria comunei Feldioara.

În caz de nereușită se va ține o a doua licitație în ziua de 5 Septemvrie 1942 la aceeași oră.

Feldioara, la 31 Iulie 1942.

Primar,

Gh. Constantin

Notar,

E. Binder

Rostul României

de I. Bozdog

Continuare din pag. 1-a

sibile și în viitor ciuntiri nedrepte din teritoriul nostru național.

Făț de aceste unanime sentimente de prietenie și încredere ce se arată țării noastre, ce pot să conțeze nepuțincoasele calomnii, fie directe, fie indirecte ale unor vrășmași ai României?

Laudele, rolul fictiv ce și l-ar atribui orișicare în contul faptelor noastre de arme și a drepturilor noastre etnice și istorice, sunt bășici de săpun, pe care le poți colora și umfla, dar care sunt menite să se destrame și dispară în fața celei mai ușoare suflări de vânt sau opintiri ce o fac luptătorii.

Azi faptele se scriu cu armele, iar jucăriile de vorbe și culori rămân armele de desfătare a neamurilor ce-și trăesc a doua copilărie.

Miros de fân

Miros de fân, miros de brazi

Tulburător îmi răscolește

Adâncul sufletului azi.

Și 'n inima 'mi ce 'mbătrânește,

În biata 'mi inimă ursuză

Ce nu mai știe nici să bată

Apare-o dragoste sub spuză,

O dragoste de altădată.

Icoane prind ca să răsară

E mult de-atunci și parcă-i eri

Când ne-am văzut — era o vară

Mai mândră decât alte veri.

Ne potriveam la râs, la glumă,

Ne-am îndrăgît din primul ceas.

Când a căzut întâia brumă

Eu am plecat, el a rămas.

Pe urma visurilor noastre

Jelita vântul ani întregi,

Au plâns cicorile-albastre

Și macii roși pe doi pribegi

Ce-au fost ursiți în astă lume

Să-și bată drumul paralel;

Ei n'au știut, s'au dus anume

Pe-o cale ea, pe alta el.

Miros de brazi, miros de fân,

Pe căi de seară 'mprăștiat,

Își plânge azi un om bătrân

Norocu-i tânăr, îngropat.

Ecat. Pitiiș

Informațiuni

Concertul de vioară al maestrului Const. Bobescu

Miercuri 5 August, la orele 21 — are loc în sala „Astra” concertul de vioară a maestrului Const. Bobescu.

Personalitatea d-lui Bobescu — ca distins muzician — e în deajuns de cunoscută publicului brașovean spre a mai insista asupra ei. Calitățile d-sale de concertist — compozitor și dirijor — de mult timp sunt apreciate în țara noastră și în special în orașul nostru, unde a condus și a animat vieța muzicală românească atâția ani, în calitate de director al Conservatorului „Astra” și dirijor al Societății corale „Gh. Dima” de sub egida Astei.

Concertul d-sale va fi o seară neuitată pentru iubitorii de artă și programul pe care-l va executa întrunește toată gama violinistică începând dela faimoasa Sonată Kreutzer de Beethoven și până la diabolica „Hora Piticilor” de Bazzini.

Suntem incredințați că toți vechii luptători pe tărâmul muzical și cultural al „Astei” Brașov, nu vor lipsi să-și arate dragostea prin participarea lor la concertul maestrului Bobescu.

*

Școala de gospodărie urbană

Se vorbește prea puțin și se știe și mai puțin de școala care pregătește pentru practica vieții atâtea fete tinere, cărora le lipsește posibilitatea, în mediul din care sunt recrutate, de a deveni gospodine bune și practice.

Școala de gospodărie urbană din Brașov este una dintre cele mai active și serioase școli în domeniul creșterii practice.

Corpul profesoral harnic și bine selecționat, activitatea permanentă și însărcinările voluntare pe care și le asumă cu bucurie la toate ocaziile (amintim școala țărănească a Astei din iarnă, cursurile de-acum cu învățătoarele) sunt tot atâtea dovezi de voința școlii de a fi în tot locul prezentă și folositoare neamului.

Inscrierile și reînscriserile pentru toate clasele au început dela 1 August 1942.

Sunt locuri vacante în toate clasele.

În cl. I. se primesc absolvente a IV cl. primare.

În cl. II. se primesc absolvente de cl. I. secundară de orice grad.

În cl. III. absolvente a II cl. secundare de orice grad, sau ale cursului primar, cu examen de diferență la I. franceză.

În cl. IV. absolvente a III. cl. secundare dela oricare altă școală de grad secundar.

În Internat sunt 25 burse libere.

Informațiuni se pot lua dela cancelaria școlii în fiecare zi. La cerere se va trimite prospect.

*

Familia Dr. Voicu Nițescu anunță cu aceeași durere împlinirea celor 3 ani dela moartea scumpei lor

Elena V. Nițescu

Parastasul se va oficia Duminică 9 August ora 11 a. m. în capela din Cimitirul Groaveri.

Cronica Războiului

Ne vom mântui prin noi înșine

de **Mardare Mateescu**

Toate popoarele lumii și-au croit destinul prin lupte dârze. Dacă luptele încrustau pe răbojul vremii victorii, atunci destinul însemna o binefacere, o înlănțuire a tuturor actelor vieții spre progres și desvoltare națională. Dacă din contră, destinul era potrivnic, neamul întreg era ingenuchiat până se ridica o generație, sau chiar un singur om, dar un om în adevăratul înțeles al cuvântului, care printr-o acțiune dârză și hotărâtă sfărâma zăgăzul ce oprea manifestarea sentimentelor ce clocoțeau de milenii în pieptul fiilor neamului, erupeau vulcanic și atunci nimeni nu mai putea opri cursul mărețelor acte menite să înlănțuiească supremul ideal...

În vremurile îndepărtate, când marginile pământului erau mai puțin cunoscute și când făptura omenească dispunea de mijloace mai puține și mai rudimentare, popoarele trăiau în culcușuri de mici dimensiuni, iar idealurile erau reduse la mici satisfacții cuprinse în orizontul de concepție și vieață a individului din acea vreme.

Pe măsură ce omul tindea spre perfecțiune, și concepția de vieață era alta, odată cu această schimbare de ordin psihologic, dorinți necunoscute până atunci încolțeau în ființa omenească, dorinți pentru a căror satisfacție erau căutate mijloacele necesare materializării lor. Popoarele care au găsit mijloacele și apoi le-au întrebuințat cu folos, au putut străbate drumul vremii până la noi. Istoria ne vorbește însă despre dispariții și nașteri de popoare noi, popoare care au dat la iveală și au crescut o civilizație față de care noi cei de azi avem o deosebită admirație, civilizație îngropată de fenomene pe care nu este locul să le analizăm aici. Fapt cert este că omenirea a suferit o puternică sdruncinătură, care a dărâmat un trecut și care a creat alte raporturi de vieață.

Se pare că astăzi suntem la o nouă cotitură importantă a omenirii, poate mai importantă ca cea de acum câteva mii de ani, pe care nu o vor putea suporta decât popoarele cu o desăvârșită coeziune sufletească, strânse în jurul aceluiași ideal și mănate în luptă nu numai de scopuri egoiste ci și pentru a nimici răul ori unde s'ar afla el, rău care amenință — ca și altădată în istorie — edificiul unei civilizații și a unei credințe care de aproape 2000 de ani se ridică tot mai falnică în mijlocul lumii prezente.

Intr-o astfel de luptă este angajat neamul nostru.

Destinul a vrut să trăim numai în doi ani episozi care altădată au fost așteptate cu sutele și chiar cu miile de ani.

Ieri, sfărtecați, ingenuchiați și umiliți, fără niciun orizont politic, desorientați și desamăgiți, așteptam scurgerea vremurilor din care să răsară miracolul ajutor al soartei care ne era potrivnică.

Am greșit am pățimit; am pățimit și ne-am purificat, iar Stăpânul cerurilor, făuritorul și călăuzitorul destinului, și-a întors fața către noi.

Tăria neamului a renăscut, dorința de apărare a pământului românesc și de afirmare ca popor cu rădă-

cini puternice de o parte și de alta a versantului Carpaților și la gurile Dunării este mai puternică ca ori când. Am dovedit încă odată că suntem demni urmași ai Romanilor și Dacilor reușind să alungăm pe invadatorii hotarelor din Răsărit. Lupta însă continuă, iar la sfârșitul ei unitatea neamului va fi deplină.

Nu facem o profeție de ordin propagandistic care n'ar ajuta cu nimic Românismului atât de greu încercat, ci una izvorită dintr'un simț real, din pătrunderea impusă de seriozitate luptei și sacrificiilor noastre și din interesul pe care Europa de mâne îl are pentru a ști că în această parte a ei este un popor puternic și muncitor și tot odată conștient de menirea ce o are de a menține ordinea și echilibrul politic al continentului.

Noi am reprezentat ieri și reprezentăm astăzi o forță economică și socială de care se ține și se va ține cont.

Acum în văltoarea războiului se scriu nu numai pagini de glorie ci se trasează și făgașul vieții de mâne. Trebuie să talmăcim adevăratul înțeles al cuvintelor din cărțile sfinte: „Mântuirea ta Ierusalime prin tine, peirea ta tot prin tine”. Mântuirea ta Române prin tine, peirea ta tot prin tine.

Iată de ce ne-am ridicat năvalnic din prăpastia în care am fost aruncați acum doi ani și ne-am îndreptat credința spre drumul mântuirii noastre totale.

Am suferit dar am rezistat, iar „secretul acestei minuni — recunoscut de ziarul „Messaggero”, în articolul semnat de d-l Silvio Petrucci — stă în faptul că la fiecare nouă amenințare străină poporul român a opus o puternică conștiință a nației sale, credincios tradițiilor și misiunii încredințată de Roma. Astfel s'au văzut ieșind din sânul acestui popor mase de luptători viteji, figuri de mari căpitani, printre care mulți au fost apărători ai creștinătății”.

Este o realitate pe care o mărturisește întreaga noastră istorie.

În conștiința poporului român domină sentimentul de mândrie al originii sale latine, care i-a imprimat în suflet acel patrimoniu de tradiții și virtuți, moștenit dela vechii luptători ai Romei eterne, de-a fi aici la porțile Orientului apărători al ordinii și dreptului, al civilizației și culturii.

Același sentiment al ordinii și civilizației a ordonat trupelor române în ziua de 3 August, acum 24 de ani, să sdrobească oardele bolșevice ale lui Bela Khun, să intre în Budapesta și să întroneze liniștea și ordinea, așa precum astăzi același sentiment îndeamnă întreaga românie să reziste și să lupte până la deplina victorie a dreptății Europei. Sănătatea și cumințenia poporului nostru, care de 2000 de ani nu a avut defecțiuni sociale catastrofale, defecțiuni care să necesite intervenția unei forțe străine, indică încrederea pe care viitoarea ordine europeană o va avea în forța fizică și morală a Românilor. Nu ne vom clinti dela datorie și vom ști să păzim nu numai brazda străbună ci și civilizația din acest colț de pământ.

să se retragă spre Vest, fiindcă la Sud de această cale ferată, până la Marea Caspică, este o imensă stepă, nelocuită și lipsită de căi de comunicație.

Ultimile comunicate germane anunță alte încercări de trupe la a căror distrugere se lucrează în mod treptat. Din aceste încercări se pot trage două concluzii: ori retragerea sovietică destul de precipitată nu se desfășoară în condițiuni „pe deplin reușite”, ori în adevăr ordinul de zi al țarului roșu este executat de comisarii și nucleele politice care teriorizează armata și o mențin pe poziții fără ca ea să dispună și de forța necesară opririi înaintării germane. În aceste condițiuni ordinul de zi a lui Stalin nu poate fi realizat, iar comisarii politici în fanatismul dar în nepriceperea lor tactică, împing spre dezastru zeci de mii de bolșevici a căror soartă este pecetluită ori înaintea, ori în urma frontului. Dacă merg înainte sunt curățeți de gloanțele germane, dacă rămân în urmă îi pânzește revolverul comisarului...

De altfel se recunoaște chiar la Londra că situația trupelor lui Timoscenco nu mai poate fi refăcută, deși cercurile germane sunt foarte rezervate în a aprecia situația pe frontul de Răsărit, lăsându-se însă să se înțeleagă că pe acest front se vor desfășura însemnate evenimente de natură strategică care vor avea urmări catastrofale pentru Moscova. „Spațiul” și „timpul”, aceste două elemente care formau speranță anglo-americano-bolșevică, nu mai constituie acum nicio piedică. Timpul a lucrat în favoarea Axei, iar spațiul imens cucerit de Germani și Români a fost atât de bine organizat încât el servește acum la consolidarea vieții din poia frontului. Liniile de cale ferată au fost îngustate, podurile și drumurile reparate astfel că spațiul care se credea a fi un dușman de neînving este acum o adevărată binefacere, deoarece el conține bogății care pot fi ușor exploatate în interesul armatelor germano-române. S'ar putea spune chiar că „spațiul” este acum dușmanul comandamentului sovietic care este obligat să lupte complet izolat, fără să aibă nicio legătură și lipsit în același timp de petrolul atât de necesar detașamentelor sale motorizate.

Pierderile bolșevice în ultimile zile sunt enorme. Numai în zece zile ei au pierdut un număr de 804 avioane, iar în ultimile zile ale lunii Iulie în contra-atacul diviziei germane împotriva a două brigăzi blindate sovietice, care urmăreau să împedecă pătrunderea trupelor germane în regiunea Manici și pentru a feri calea ferată atât de importantă, sovieticii au pierdut 68 de tancuri iar restul brigăzilor s'au retras în debandadă. După nimicirea acestor trupe motorizate Germanii continuă înaintarea spre Sud. Se crede totuși că Rușii dispun de o nouă cale ferată care leagă Caucazul cu Astrahanul, de-a lungul Mării Caspice, linie care nu există în hărți.

În fața acestei situații armata turcă, după ultimile declarații, este gata a face față oricărei agresiuni și chiar a întrebuința mijloacele necesare restabilirii ordinii...

Pe celelalte fronturi de luptă nimic important de semnalat.

Redactor responsabil
ION BOZDOG

Situația pe fronturile de luptă

Pe măsură ce trupele germane înaintază disperarea cuprinde armata marelui Timoscenco. Pierdere

rea liniei ferate Krasiedar—Stalingrad, constituie o grea lovitură pentru bolșevici, deoarece aceștia sunt nevoiți acum